

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної роботи
Запорізького національного університету
Ю.О. Каганов
2025 р.



ВИТЯГ
з протоколу розширеного фахового семінару кафедри цивільного
права Запорізького національного університету
від 22 травня 2025 р. № 12

Присутні: завідувач кафедри цивільного права, д.ю.н., професор Єрмоленко Д. О., професор кафедри цивільного права, д.ю.н., професор Удовика Л. Г., професор кафедри цивільного права, д.ю.н., професор Самойленко Г. В., професор кафедри цивільного права, д.ю.н., доцент Федчишин Д.М., доцент кафедри цивільного права, к.ю.н., доцент Луц Д.М., доцент кафедри цивільного права, к.ю.н., доцент Ткалич М. О., доцент кафедри цивільного права, к.ю.н., доцент Алімов К. О., доцент кафедри цивільного права, к.ю.н. Пелех І.В., старший науковий співробітник науково-дослідної частини, доцент кафедри цивільного права, к.ю.н., доцент Сидоров Я. О., доцент кафедри кримінального права і правоохоронної діяльності, к.ю.н., доцент Єна І.В., старший лаборант кафедри цивільного права Сінько А.В., здобувачка Черповицька І.Ю.

Головуючий: д.ю.н., професор, завідувач кафедри цивільного права, Д.О. Єрмоленко.

Секретар: к.ю.н., доцент, доцент кафедри цивільного права Д.М.Луц.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

Обговорення основних наукових результатів дисертації **Черповицької Інни Юріївни** на тему **«Теоретико-правові засади комунікації громадянського суспільства й судової влади в Україні»**, поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право», що виконана на кафедрі історії і теорії держави та права Запорізького національного університету (Реорганізована відповідно до Наказу від 28.11.2024 р. «Про реорганізацію кафедри історії і теорії держави та права» з 01.02.2025 р.) та кафедри цивільного права.

Тема дисертаційного дослідження затверджена рішенням вченої ради Запорізького національного університету (протокол № 6 від 13.12. 2018 р.).

Науковий керівник: Удовика Л.Г. – професор кафедри цивільного права, доктор юридичних наук, професор.

Попередню експертизу провели: Єрмоленко Д.О. – завідувач кафедри цивільного права, д.ю.н., професор; Єна І.В. – доцент кафедри кримінального права і правоохоронної діяльності, кандидат юридичних наук, доцент; Пелех І.В. – доцент кафедри цивільного права, кандидат юридичних наук, доцент.

СЛУХАЛИ: здобувачку **Черповицьку І.Ю.** про результати виконаного наукового дослідження.

У своїй доповіді **Черповицька І.Ю.** обґрунтувала актуальність обраної теми дисертаційної роботи, ступінь її розробленості, об'єкт, предмет, мету, завдання дослідження, а також виклала основні результати та положення, які виносяться на захист.

Далі дисертантка окреслила об'єкт дослідження – суспільні відносини у сфері функціонування громадянського суспільства і судової влади.

Спираючись на це, далі дисертантка визначила мету дисертації, яка була спрямована на обґрунтування теоретико-правових засад комунікації громадянського суспільства і судової влади в Україні. Окресливши дослідницькі задачі, що були визначені задля досягнення поставленої мети, здобувачка стисло розкрила зміст усіх розділів дисертації, в узагальненому вигляді охарактеризувала одержані результати, що відображають наукову новизну дослідження, його теоретичну і практичну значущість.

За результатами доповіді відбулася дискусія, під час якої Черповицька І.Ю. відповіла на запитання присутніх учасників засідання щодо структури роботи, методологічної та теоретичної основи дослідження, висновків та отриманих результатів. Доповідачці було поставлено 6 запитань, на які вона дала обґрунтовані та вичерпні відповіді й пояснення.

Питання поставили:

1. Самойленко Г.В. – професор кафедри цивільного права, доктор юридичних наук, професор: *«Чим зумовлений вибір саме такої теми дисертаційної роботи?»*

Відповідь: Інна Юріївна зазначила, що на час вибору теми дисертації були враховані наступні чинники, а саме: актуальність проблем комунікації громадянського суспільства й судової влади в Україні; стан розробленості загальнотеоретичних аспектів комунікації громадянського суспільства й судової влади в Україні; зміст державних і галузевих дослідницьких програм та плани наукових досліджень юридичного факультету Запорізького національного університету; практична актуальність дослідження. Вона зауважила, що зазначене питання висвітлено у вступній частині дисертаційної роботи, й додала, що обрання теми дисертаційного дослідження, було обумовлено планами наукових досліджень Запорізького національного університету на 2016-2020 та 2020–2025 роки, проєктів прикладних досліджень

з фінансуванням за рахунок коштів Державного бюджету України «Інституціоналізація антикорупційних трансформацій законодавства і практики його застосування у сфері публічно-правових відносин в Україні» (2020-2022 рр., 0120U102041). Дослідження здійснено відповідно до Пріоритетних напрямів розвитку правової науки на 2016-2020 роки, затверджених постановою загальних зборів Національної академії правових наук України від 03.03.2016 року, а також на 2021-2025 роки, затверджених постановою загальних зборів Національної академії правових наук України від 26.03.2021 року № 12-21. Робота пов'язана з пріоритетними напрямками фундаментальних та прикладних наукових досліджень у галузі права, визначених Стратегією Національної академії правових наук України на 2021–2025 рр. (затверджених Постановою Загальних зборів НАПрН України від 26.03.2021 р. № 12-21) та Національною стратегією сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2021-2026 роки.

2. *Луц Д.М.* – доцент кафедри цивільного права кандидат юридичних наук, доцент: *«Яка методологія використовувалися при дослідженні комунікації громадянського суспільства і судової влади в Україні» ?*

Відповідь: Дисертант зазначила, що для досягнення наукової об'єктивності результатів, комплексного і всебічного дослідження у роботі застосовано комплекс філософсько-світоглядних підходів, загальнонаукових і конкретно-наукових методів і засобів пізнання. Основу дослідження формують методологічні підходи, які визначають його загальну спрямованість. У дисертаційному дослідженні використано філософсько-світоглядні підходи (цивілізаційний, діалектичний, аксіологічний, антропологічний, комунікативний). Цивілізаційний підхід спрямовує на дослідження особливостей встановлення та здійснення комунікації громадянського суспільства і судової влади в сучасних зарубіжних країнах з урахуванням культурних, соціальних, психологічних, історичних, правових особливостей (підрозділи 2.1, 2.2, 3.1, 3.2); діалектичний - у дослідженні генези комунікації, зв'язку громадянського суспільства й судової влади, правової культури й комунікації (підрозділи 1.1, 2.1, 2.2, 2.3, 3.2); аксіологічний – при дослідженні й обґрунтуванні комунікації як засобу реалізації цінностей і прав людини та комунікації як цінності (підрозділи 1.1, 2.2, 2.3, 3.1, 3.2); антропологічний – для визначення ролі й значення комунікації для людини та обумовленості комунікації властивостями людини (підрозділи 2.2, 2.3, 3.1, 3.2). Використання комунікативного підходу обумовлено предметом, метою і завданнями дослідження та простежується у всіх підрозділах роботи.

Джерельну базу дослідження склали вітчизняні та міжнародні нормативно-правові акти, законодавство зарубіжних країн у сфері комунікації та взаємодії громадянського суспільства і судової влади, наукові праці вчених, які зробили вагомий внесок у дослідження комунікації громадянського суспільства й судової влади.

Емпіричну базу дослідження становлять вітчизняні й зарубіжні стратегії комунікації судової влади, узагальнення практичної діяльності судових органів, довідкові видання, соціологічні опитування, статистичні дані, експертно-аналітичні, соціологічні дослідження.

3. Сидоров Я.О.— доцент кафедри цивільного права, кандидат юридичних наук, доцент: *«Які основні етапи існують в осмисленні взаємозв'язку й комунікації громадянського суспільства й судової влади як соціально-правових явищ».*

Відповідь: Черповицька І.Ю. зазначила, що дослідження генези осмислення комунікації громадянського суспільства й судової влади переконливо свідчить, що впродовж тривалого часу безпосередньо питання комунікації громадянського суспільства й судової влади не були предметом осмислення та дослідження в наукових джерелах. Водночас, ідеї взаємного зв'язку суспільства й судової влади імпліцитно містяться у положеннях про взаємозв'язок інтересів індивіда, суспільства й держави, громадянського суспільства і правосуддя, справедливості законів як утілення спроможності забезпечити гармонію особистих і суспільних інтересів, які глибоко вкорінені в історії філософсько-правової думки.

До питань функціонування громадянського суспільства та судової влади зверталися мислителі починаючи з епохи античності. Перший етап осмислення зв'язку громадянського суспільства й судової влади характеризується наявністю окремих ідей, а саме: «народного суду» у Платона, досконалого суспільства, яке ґрунтується на «взаємному спілкуванні» та участі громадян у державному житті Аристотеля, які закладають перші паростки сучасної концепції комунікації громадянського суспільства й судової влади.

Другий етап презентований епохою середньовіччя, коли положення про необхідність урахування та забезпечення потреб громадян у державі втілюються у понятті загального блага і вигоди усіх громадян. На увагу заслуговує положення Біблії, у якому йдеться про те, що суд буде відкритим, а найпотаємніші секрети, думки й учинки людей будуть відкриті й піддані суду, а християни допомагатимуть Ісусу Христу в судовому процесі (1 Кор.6:2-3).

Третій етап в осмисленні громадянського суспільства та його зв'язку з державною владою презентований епохою Відродження та Нового часу, коли поряд з концепціями природного права, прав людини, формується ідея громадянського суспільства як інституції, яка впливає та протистоїть державі й державній владі. Значний внесок у сучасне розуміння зв'язку суспільства й державної влади, у т.ч. судової влади зробили Н.Мак'явеллі, Т. Гоббс, Дж. Локк, Ж.Ж. Руссо, Ш.Л. Монтеск'є, Т. Пейн, І.Кант, Г.В.Ф. Гегель та ін. Саме в цей період у поглядах І.Канта й Гегеля простежуються важливі ідеї, які становлять підґрунтя сучасного розуміння комунікації громадянського суспільства й судової влади. У подальшому розвиток ідеї громадянського суспільства в контексті його зв'язку із судовою владою, переміщується в

площину проблем легітимації, теорії соціальних систем, соціологічних і політологічних теорій і довіри громадянського суспільства до судової влади, представлених у поглядах М.Вебера, Е. Дюркгейм, К.Поппера, Т. Парсонса, Е. Гідденса, П. Штомпки та ін.

Четвертий етап в осмисленні комунікації громадянського суспільства й судової влади розпочинається з кінця ХХ ст. У цей період визнання важливості й необхідності комунікації громадянського суспільства й судової влади призводить до її закріплення в правових актах на міжнародному, європейському та національному рівнях. У сучасній юридичній науці дослідження комунікації громадянського суспільства й судової влади простежується у різних напрямках, насамперед, у межах теорії держави і права, науки судові та правоохоронні органи України та конституційного права та у різних аспектах.

4. Пелех І.В. – доцент кафедри цивільного права, кандидат юридичних наук, доцент: *«У чому полягає природа й зміст комунікації громадянського суспільства і судової влади?»*

Відповідь: Відповідаючи на це запитання, дисертантка зазначила, що природа й зміст комунікації громадянського суспільства і судової влади мають комплексний і динамічний характер, обумовлені атрибутивними властивостями громадянського суспільства й судової влади та особливостями громадянського суспільства як сумативної системи і судової влади як цілісної системи.

Зміст комунікації громадянського суспільства й судової влади як процесу полягає в тому, що він є цілеспрямованим, взаємним, нелінійним процесом, що здійснюється на основі правових норм та їх інтерпретації з використанням юридичної мови, має юридично визначені межі, передбачає обмін правовою інформацією, тісно пов'язаний з правовою свідомістю, правовою культурою, здатністю до спілкування суб'єктів громадянського суспільства й судової влади, правовими цінностями суспільства і спрямованістю на досягнення комунікативної рівноваги, взаєморозуміння, взаємного розвитку, підвищення рівня правової культури громадянського суспільства та його довіри до судової влади.

5. Єрмоленко Д.О. – завідувач кафедри цивільного права, професор доктор юридичних наук, професор: *«У чому полягає підзвітність судової влади в Україні?»*

Відповідь: Черповицька І.Ю. зазначила, що у підзвітності судової влади існує декілька аспектів. По-перше, судова влада повинна звітувати про роботу суддів, які розглядають передані їм судові справи, а особливо про винесені ними рішення та їх обґрунтування. Судові рішення повинні бути відкритими для вивчення та оскарження. Це можна назвати «підзвітністю судової влади», яка є дуже важливою та «судовою відповідальністю». По-друге, судді мають працювати прозоро. Проводячи відкриті судові засідання і обґрунтовуючи свої

рішення, які є доступними громадськості (за винятком особливих обставин), судді індивідуально пояснюють свої дії та рішення особам, що звернулися за правосуддям, таким чином, суддя також звітує за свої дії перед іншими гілками влади і суспільством в цілому. Ця форма відповідальності може бути описана як «звітність шляхом обґрунтування» («роз'яснювальна підзвітність»). По-третє, підзвітність слід розглядати і як відповідальність. Якщо суддя скоїв неправомірний вчинок, він/вона повинен нести більш серйозну відповідальність, наприклад, у вигляді притягнення до дисциплінарної відповідальності, в особливих випадках – до кримінальної відповідальності. Це можна назвати «каральною відповідальністю».

6. Єна І.В. доцент кафедри кримінального права і правоохоронної діяльності: «Які основні напрями й форми комунікації громадянського суспільства і судової влади в Україні?»

Віповідь: Напрями й форми комунікації громадянського суспільства і судової влади мають динамічний характер, обумовлені станом суспільного й правового розвитку країни, конкретними завданнями, подальшим розширенням інформаційного суспільства, появою нових можливостей у сфері інформаційної взаємодії та полягають у наступному: 1) загальне інформування – подання узагальненої інформації про сутність і призначення судової влади, судової системи, специфіку її роботи, процесуальні форми діяльності судів; 2) просвітницькі – розробка та впровадження освітніх програм різного рівня, які надають більш конкретизовану та консолідовану інформацію про особливості судової діяльності та формують практичні навички участі у судових процедурах; 3) взаємодія з учасниками судового процесу – надання інформаційного забезпечення щодо порядку і форми здійснення процесуальної діяльності безпосередньо його учасникам, у т.ч. забезпечення доступності і спрощення процесу, його обґрунтованості та зрозумілості для осіб, які не мають специфічного досвіду участі у судових процедурах; 4) прямі зв'язки – безпосередня взаємодія судових працівників та установ як з окремими громадянами, так і з їх групами; 5) взаємодія з медіа – забезпечення можливості працівників медіа брати участь у судовому процесі, отримувати судову інформацію, поширення якої не забороняється процесуальним законодавством, а також постійний моніторинг та удосконалення комунікації. Однією зі специфічних форм комунікації громадянського суспільства і судової влади є громадський контроль, практика якого дозволяє забезпечувати транспарентність, інформаційну відкритість судової системи, швидке та адекватне реагування на проблемні чи спірні аспекти, що виникають у її діяльності та служить реалізації ідеї діалогової комунікації, активному залученню широких верств громадськості до управління державними справами, у т.ч. здійсненні правосуддя.

ВИСТУПИЛИ:

1. Удовика Л.Г. – науковий керівник, професор кафедри цивільного права, доктор юридичних наук, професор. Вона ще раз зупинилася на актуальності обраної дисертантом теми, охарактеризувала творчий шлях Черповицької І.Ю. у науці, визначила ступінь наукової зрілості дисертантки, а також оцінила надану для обговорення дисертаційну роботу. Зокрема, нею було зазначено, що у процесі роботи над дисертацією Черповицька І.Ю. опанувала методологічний апарат наукового дослідження, виявила самостійність, творчу активність у структуруванні, узагальненні й систематизації зібраного матеріалу. Дисертація виконана на належному науковому рівні, результатам і висновкам проведеного дослідження притаманні наукова новизна, теоретична й практична значущість.

В обговоренні взяли участь завідувач кафедри цивільного права, д.ю.н., професор Єрмоленко Д. О., професор кафедри цивільного права, д.ю.н., професор Самойленко Г. В., доцент кафедри цивільного права, к.ю.н., доцент Ткалич М.О., доцент кафедри цивільного права, к.ю.н., доцент Сидоров Я.О., доцент кафедри цивільного права, к.ю.н. Пелех І.В., доцент кафедри цивільного права, к.ю.н., доцент Луц Д.М., які позитивно оцінили дисертаційне дослідження Черповицької І.Ю.

УХВАЛИЛИ

1. Визнати, що результати дисертації **Черповицької Інни Юріївни** на тему «Теоретико-правові засади» комунікації громадянського суспільства й судової влади в Україні», що подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право» (галузь знань 08 «Право»), мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

2. Рекомендувати рецензентам к.ю.н., доценту Єні І.В., к.ю.н., доценту Пелех І.В. під час проведення попередньої експертизи результатів дисертації Черповицької Інни Юріївни «Теоретико-правові засади» комунікації громадянського суспільства й судової влади в Україні», що подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право» (галузь знань 08 «Право»), взяти до уваги підсумки цього розширеного фахового семінару.

ВИСНОВОК ПРО НАУКОВУ НОВИЗНУ, ТЕОРЕТИЧНЕ ТА ПРАКТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДИСЕРТАЦІЇ

Черповицької Інни Юріївни на тему «Теоретико-правові засади комунікації громадянського суспільства й судової влади в Україні» поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право» (галузь знань 08 «Право»)

Дисертація Черповицької Інни Юріївни на тему «Теоретико-правові засади комунікації громадянського суспільства й судової влади в Україні», що подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право», (галузь знань 08 «Право») виконана на кафедрі історії і теорії держави та права (реорганізована відповідно до наказу від 28.11.2024 №580 з 01.02.2025 р.) та на кафедрі цивільного права юридичного факультету Запорізького національного університету. Тему дисертації затверджено на засіданні науково-технічної ради Запорізького національного університету (протокол № 6 від 13 грудня 2018 р.).

Ступінь актуальності теми дисертації. Дисертація Черповицької І.Ю. присвячена обґрунтуванню теоретико-правових засад комунікації громадянського суспільства й судової влади в Україні. Здобувачка зазначає, що важливою умовою сталого розвитку України як демократичної, правової та соціальної держави є належна комунікація та взаємодія суспільства і держави загалом, громадянського суспільства і судової влади зокрема. Громадянське суспільство і незалежний, самостійний, безсторонній суд є взаємодетермінованими, необхідними системними компонентами правової держави, поступальний розвиток яких без удосконалення один одного неможливий. Саме розвинене і активне громадянське суспільство виступає запорукою збереження і укріплення конституційно-правових принципів організації і діяльності судової влади, насамперед, її незалежності, легітимності й транспарентності та служить гарантом ефективного судового

захисту інтересів суспільства і окремих індивідів від зловживань з боку будь-яких суб'єктів, у т.ч. держави, і забезпечення правопорядку.

Ефективна модель комунікації сприяє реалізації демократичних цінностей, зокрема прав людини на доступ до інформації, свободи слова і думки, свободи об'єднання, участі громадян в управлінні державними справами, є невід'ємною частиною концепції доступу до правосуддя у цілому та підвищує рівень соціальної відповідальності й транспарентності судової влади, довіри до неї громадянського суспільства. Важливо, що в процесі комунікації відбувається взаємний позитивний вплив суб'єктів на правову свідомість і правову культуру один одного, що сприяє їх порозумінню та досягненню спільних цілей, насамперед, утвердженню верховенства права, демократії, прав людини в Україні.

Актуальність дослідження комунікації громадянського суспільства й судової влади в Україні підсилює і євроінтеграційний поступ України, складником якого є утвердження верховенства права, зміцнення судової влади, підвищення її ефективності, гарантування її незалежності та неупередженості та боротьба з корупцією. Досягнення поставлених амбітних цілей і завдань можливе лише за умови синергії спільної взаємодії та комунікації судової влади й громадянського суспільства, яке упродовж останніх двох десятиліть стало джерелом цивілізаційних зрушень України, наближення її до європейського простору. Саме тому дослідження теоретико-правових засад комунікації громадянського суспільства і судової влади в Україні є важливою практичною проблемою, яка вимагає теоретичного осмислення.

Здобувачка правильно визначає зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційне дослідження виконано в межах планів наукових досліджень Запорізького національного університету на 2016-2020 та 2020–2025 роки, проєктів прикладних досліджень з фінансуванням за рахунок коштів Державного бюджету України «Інституціоналізація антикорупційних трансформацій законодавства і практики його застосування у

сфері публічно-правових відносин в Україні» (2020-2022 рр., 0120U102041). Дослідження здійснено відповідно до Пріоритетних напрямів розвитку правової науки на 2016-2020 роки, затверджених постановою загальних зборів Національної академії правових наук України від 03.03.2016 року, а також на 2021-2025 роки, затверджених постановою загальних зборів Національної академії правових наук України від 26.03.2021 року № 12-21. Робота пов'язана з пріоритетними напрямками фундаментальних та прикладних наукових досліджень у галузі права, визначених Стратегією Національної академії правових наук України на 2021–2025 рр. (затверджених Постановою Загальних зборів НАПрН України від 26.03.2021 р. № 12-21) та Національною стратегією сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2021-2026 роки.

2. Наукова новизна, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

Наукова новизна отриманих результатів зумовлена сукупністю поставлених завдань і способами їх виконання. Дисертаційна робота є комплексним дослідженням теоретико-правових засад комунікації громадянського суспільства і судової влади в Україні. У дисертації висунуто й обґрунтовано низку важливих для юридичної науки положень, висновків і узагальнень, основними з яких є такі:

уперше:

– виокремлено та охарактеризовано чотири основні етапи в осмисленні взаємозв'язку й комунікації громадянського суспільства й судової влади як соціально-правових явищ;

– обґрунтовано положення, що нормативне закріплення основних засад комунікації та взаємодії громадянського суспільства й судової влади у правових актах на міжнародному, європейському та національному рівнях є закономірним наслідком визнання значущості комунікації та взаємодії громадянського

суспільства і судової влади, їх безпосереднього зв'язку із правами людини і принципами судової влади (насамперед, такими як незалежність, легітимність, транспарентність, гласність, відкритість), її ролі у підвищенні правової культури суспільства та формуванні довіри громадськості до судової влади;

– обґрунтовано природу й зміст комунікації громадянського суспільства і судової влади, які мають комплексний і динамічний характер, обумовлені атрибутивними властивостями громадянського суспільства й судової влади та особливостями громадянського суспільства як сумативної системи і судової влади як цілісної системи;

– охарактеризовано зміст комунікації громадянського суспільства й судової влади, який тлумачиться як цілеспрямований, взаємний, нелінійний процес, що здійснюється на основі правових норм та їх інтерпретації з використанням юридичної мови, має юридично визначені межі, передбачає обмін правовою інформацією, тісно пов'язаний з правовою свідомістю, правовою культурою, здатністю до спілкування суб'єктів громадянського суспільства й судової влади, правовими цінностями суспільства і спрямованістю на досягнення комунікативної рівноваги, взаєморозуміння, взаємного розвитку, підвищення рівня правової культури громадянського суспільства та його довіри до судової влади;

– виокремлено й охарактеризовано напрями і форми комунікації громадянського суспільства і судової влади;

удосконалено:

– положення про основні напрями й аспекти дослідження взаємодії й комунікації громадянського суспільства й судової влади у сучасній науці;

– положення про напрями і засоби оптимізації комунікації громадянського суспільства й судової влади в Україні в контексті сучасних викликів;

– висновок, що комунікація судової влади і громадянського суспільства є одним із проявів правової культури та правової психології;

дістали подальшого розвитку:

– положення про методологію дослідження комунікації громадянського суспільства і судової влади, яка охоплює філософсько-світоглядні підходи, загальнонаукові й спеціально-наукові методи й засоби пізнання, а також здобутки філософії права, галузевих юридичних наук, окремі положення соціальної філософії, психології, соціології, культурології, політології в частині природи й змісту комунікації, правової комунікації, громадянського суспільства;

– положення про понятійно-категоріальний апарат комунікації судової влади і громадянського суспільства;

– висновок, що інформаційно-комунікаційні технології є універсальним, доступним для всього суспільства каналом комунікації громадянського суспільства й судової влади, який має амбівалентний характер, оптимізує доступ до судової інформації, забезпечує стійкий зворотний зв'язок, з одного боку та здатний спричинити загрози забезпеченню незалежності, неупередженості судової влади, захисту персональних даних, з іншого боку;

– положення, що комунікація громадянського суспільства і судової влади у зарубіжних країнах визнається потужним чинником і джерелом стабільного суспільного і правового розвитку, позитивно впливає на функціонування судової влади в країні, підвищує довіру громадськості до судової влади, зумовлена особливостями правової культури і правового менталітету, ґрунтується на цілеспрямованій, систематичній, комплексній діяльності органів судової влади за участі інститутів громадянського суспільства, має динамічний характер, спільні й відмінні риси, які визначаються відмінностями в правовому, політичному, культурному, історичному розвитку цих країн, особливостями їх судових систем.

Практичне і теоретичне значення одержаних результатів полягає в тому, що в дисертації сформульовано й обґрунтовано положення, висновки і пропозиції, які можуть бути використані у:

– науково-дослідній діяльності для подальшої розробки теоретичних і прикладних проблем комунікації громадянського суспільства і судової влади,

удосконалення правової культури українського суспільства, реформування судової влади в Україні в контексті сучасних викликів;

– правотворчій та правозастосовній діяльності низка положень і пропозицій може стати частиною заходів, спрямованих на оновлення вітчизняного законодавства у сфері функціонування й комунікації громадянського суспільства і судової влади, запобігання й протидії корупції, формування правової культури українського суспільства загалом, окремих його груп зокрема, оптимізації підходів щодо забезпечення транспарентності, гласності, прозорості, підзвітності судової влади перед суспільством, організації та проведення активної інформаційної політики органів судової влади згідно з європейськими стандартами правосуддя (акт впровадження Запорізького окружного адміністративного суду від 21.05.2025 р.);

– навчальному процесі: матеріали можуть бути використані при підготовці навчально-методичних матеріалів з теорії держави та права, судових та правоохоронних органів України, порівняльного правознавства, філософії права, процесуальних галузей права та викладанні відповідних навчальних дисциплін у вищих навчальних закладах України (акт впровадження Запорізького національного університету від 23.01.2025 р.).

3. Наукові публікації, у яких висвітлені основні наукові результати дисертації, та повнота опублікування результатів дисертації Публікації в наукових фахових виданнях України, категорія «Б»:

1. Черповицька І. Ю. Особливості комунікації судової влади й громадянського суспільства в Україні в умовах пандемії крізь призму європейського досвіду. *Вісник Запорізького національного університету*. 2020. № 3. С.23-31. URL: <https://law.journalsofznu.zp.ua/archive/visnik-3-2020/visnik-3-2020.pdf#:~:text=2020%20%20DOI%20https://doi.org/10.26661/2616-9444-2020-3-03>

2. Черповицька І. Ю. Напрями й форми комунікації громадянського суспільства і судової влади в Україні: загальнотеоретична характеристика. *Аналітичне-порівняльне правознавство*. 2022. №1.С.25-32. URL: <https://app->

journal.in.ua/wp-content/uploads/2022/05/6.pdf. DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2022.01.4>

3. Черповицька І. Ю. Сучасний зарубіжний досвід упровадження інформаційно-комунікативних технологій як засіб оптимізації комунікації громадянського суспільства і судової влади. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція*. 2022 № 56. С.20-26. URL: <http://www.vestnik-pravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc56/5.pdf>. DOI <https://doi.org/10.32841/2307-1745.2022.56.5>

4. Черповицька І.Ю., Удовика Л.Г. Комунікація громадянського суспільства й судової влади: методологічні підходи дослідження. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право*. 2024. №86. С.138-148. URL: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2025/01/86-part-1.pdf>. DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.86.1.20>

Публікація в іноземному виданні :

5. Cherpovytska Inna, Udovyka Larysa. Communication between civil society and the judiciary in the context of foreign experience. *EUROPEAN SOCIO-LEGAL AND HUMANITARIAN STUDIES* № 2, 2022 № 2. P. 211–221. URL: <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=1194172>.

Особистий внесок здобувача. У статті «Комунікація громадянського суспільства й судової влади: методологічні підходи дослідження» (співавтор Удовика Л.Г.) внеском здобувача є систематизація методологічних підходів у дослідженні комунікації громадянського суспільства й судової влади (авторський внесок складає 60%). У статті «Communication between civil society and the judiciary in the context of foreign experience» (співавтор Удовика Л.Г.) внеском здобувача є узагальнення досвіду зарубіжних країн комунікації громадянського суспільства й судової влади. (авторський внесок складає 60%).

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації

1. Черповицька І.Ю. Міжнародні стандарти комунікації судової влади й громадянського суспільства. *Правова освіта та правова наука в умовах сучасних трансформаційних процесів: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції*, м. Запоріжжя, 20 листопада 2019 року / за заг. ред. Т.О. Коломоець. Запоріжжя: ЗНУ, 2019. С.44-46.

2. Черповицька І.Ю. Підзвітність судової влади: поняття й зміст. *Запорізькі правові читання: матеріали Щорічної міжнародної науково-практичної конференції*, м. Запоріжжя, 19–20 травня 2020 року / за заг. ред. Т.О. Коломоець. Запоріжжя : Видавничий дім «Гельветика», 2020. С. 347-349. URL: https://www.znu.edu.ua/faculty/law/nauka/mater__ali_schor__chnoyi_m__zhnarodnoyi__naukovo-praktichnoyi_konferents__yi_zapor__z__k__pravov__chitannya_2020_.pdf

3. Черповицька І.Ю. Транспарентність судової влади як підґрунтя комунікації судової влади й громадянського суспільства. *«Юридичні науки: проблеми та перспективи»*, матеріали міжнародної науково-практичної конференції м. Запоріжжя, 26-27 червня 2020 р. Запоріжжя: Класичний приватний університет, 2020. С. 19-22.

4. Черповицька І. Ю. Напрями й аспекти дослідження проблем комунікації громадянського суспільства й судової влади у сучасній юридичній науці. *Актуальні проблеми юридичної науки : збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції «Двадцять перші осінні юридичні читання»* (м. Хмельницький, 6 жовтня 2022 року). Хмельницький : Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2022. С.104-107. URL: <https://mail.google.com/mail/u/0/#inbox?projector=1>.

5. Черповицька І.Ю. До питання про методологію дослідження комунікації громадянського суспільства й судової влади. *Актуальні проблеми правової науки :*

матеріали Всеукраїнської науковопрактичної конференції, м. Запоріжжя, 10 грудня 2024 року / за заг. ред. Т.О. Коломоець. Запоріжжя : ЗНУ, 2024. С. 84-87
xtension://efaidnbmnnnibpcajpcgglefindmkaj/https://www.znu.edu.ua/faculty/law/nauka/2024/_vseukrayins_koyi_naukovo-praktichnoyi_konferents_yi_aktual_n_problemi_pravovoyi_nauki_gruden_.pdf.

Повнота опублікування результатів дисертації засвідчується таблицею 1.

Таблиця 1 – Повнота опублікування результатів дисертації

	Наукова публікація здобувача		Підрозділи дисертації, що висвітлюються
	Назва	Видання	
1	Черповицька І. Ю. Особливості комунікації судової влади й громадянського суспільства в Україні в умовах пандемії крізь призму європейського досвіду.	Вісник Запорізького національного університету. 2020. № 3. С.23-31. URL: https://law.journalsofznu.zp.ua/archive/visnik-3-2020/visnik-3-2020.pdf#:~:text=2020%20DOI%20https://doi.org/10.26661/2616-9444-2020-3-03	2.2 3.1 3.2
2	Черповицька І. Ю. Напрями й форми комунікації громадянського суспільства і судової влади в Україні: загальнотеоретична характеристика	Аналітичне-порівняльне правознавство. 2022. №1.С.25-32. URL: https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2022/05/6.pdf . DOI https://doi.org/10.24144/2788-6018.2022.01.4	2.1 2.2 2.3 3.2
3	Черповицька І. Ю. Сучасний зарубіжний досвід упровадження інформаційно-комунікативних технологій як засіб оптимізації комунікації громадянського	Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція. 2022 № 56. С.20-26. URL: http://www.vestnik-pravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc56/5.pdf DOI https://doi.org/10.32841/2307-1745.2022.56.5	2.1 3.2

	суспільства і судової влади.		
4	Cherpovytska Inna, Udovyka Larysa. Communication between civil society and the judiciary in the context of foreign experience.	<i>EUROPEAN SOCIO-LEGAL AND HUMANITARIAN STUDIES № 2, 2022№ 2. P. 211–221. URL: https://www.cceol.com/search/article-detail?id=1194172.</i>	2.2 2.3 3.1 3.2
5	Черповицька І.Ю., Удовика Л.Г. Комунікація громадянського суспільства й судової влади: методологічні підходи дослідження.	<i>Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право. 2024. №86. С.138-148. URL: https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2025/01/86-part-1.pdf. DOI https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.86.1.20</i>	1.1 1.2 1.3

ВИСНОВОК

Ознайомившись із представленою для попередньої експертизи дисертацією **Черповицької Інни Юріївни** на тему «Теоретико-правові засади» комунікації громадянського суспільства й судової влади в Україні» та науковими публікаціями, у яких висвітлені основні результати дослідження, вважаємо, що:

1. Дисертація **Черповицької Інни Юріївни** на тему «Теоретико-правові засади» комунікації громадянського суспільства й судової влади в Україні» є фундаментальним науковим дослідженням з актуальних питань, характеризується єдністю змісту, містить наукові результати, яким властива наукова новизна, обґрунтованість, теоретичне та практичне значення, а отже свідчить про істотний особистий внесок здобувача у розвиток теорії держави та права. Усі результати та положення, що виносяться на захист, одержані здобувачем особисто.

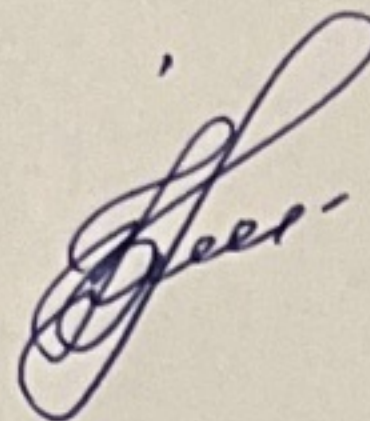
За актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, теоретичною і практичною цінністю отриманих наукових результатів рецензована робота відповідає вимогам, які передбачені п. 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу

вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (Постанова Кабінету Міністрів України № 44 від 12.01.2022 зі змінами, внесеними Постановами Кабінету Міністрів № 341 від 21.03.2022, № 502 від 19.05.2023, № 507 від 03.05.2024).

2. Рекомендувати дисертацію Черпивицької Інни Юріївни на тему «Теоретико-правові засади» комунікації громадянського суспільства й судової влади в Україні» до захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право» (галузь знань 08 «Право») у разовій спеціалізованій вченій раді.

Рецензент:

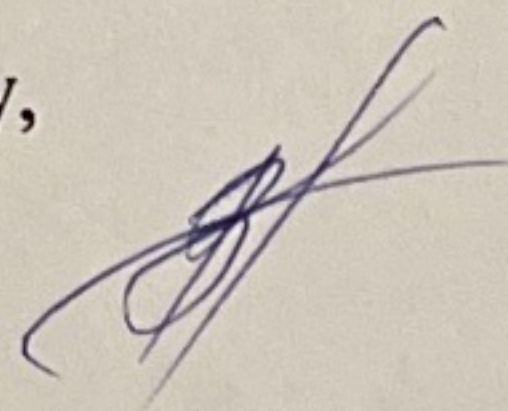
доцент кафедри кримінального права
та правоохоронної діяльності
Запорізького національного університету,
кандидат юридичних наук, доцент



I.V. Єна

Рецензент:

доцент кафедри цивільного права
Запорізького національного університету,
кандидат юридичних наук, доцент



I.V. Пелех